

Makrogazdasági kitekintés

Áttörte a forint a 240-es szintet 2008. június 20-án a forint ártörte a 240-es forint/euró szintet. Ez az újabb öt éves csúcs azt jelenti, most már erősebb a hazai fizetőeszköz, mint a február végén eltört sáv erős szélé, 240,01 forint/euró. Ezt megelőzően is e lélektani határ közelében mozgott, a 241-244 közötti sávban ingadozott. Több devizakereskedő is azt valószínűsítette, csak idő kérdése a 240 alatti árfolyam.

Elemzők szerint ebben a helyzetben, vagyis hogy kevesebbet ér 1 euró 240 forintnál, a hazai valuta könnyen 238-ig erősödhet tovább.

Az erősödés lehetséges okai: Globális és hazai tényezők egyaránt a forint erősödését okozták. A pénz- és tőkepiacokon

jó a hangulat, a fejlett országok jegybanki vezetőitől érkezett jelzések hatására a feltörekvő piaci devizák, köztük a forint, erősödéssel reagál erre. A hazai okok között említhető a Mercedes döntése, mely szerint Kecskeméten építi fel 200 milliárd forintos beruházással gyárat.

A mostaninál erősebb nominális szinten a forint csupán akkor volt, amikor 2003 januárjában - az akkor még 235-ös - sávszél elleni támadást indított a piac. Júniusban aztán a sávot 240-ig tolta vissza a gazdaságpolitika, így a 2008 januári sáv-eltörés előtt nem is volt lehetséges a forintnak tovább erősödni.

Az eseménynek elsősorban lélektani jelentősége van: a sáv-

eltörés mostantól nem szimbolikus, hanem nagyon is gyakorlati lépésnek számít. Ezzel a gazdaságpolitika nyilvánvalóan áldását adta arra az anti-inflációs politikára, amit a cseh és a szlovákok (és valamilyen lengyelek) alkalmaztak az elmúlt években, és az árfolyam nominális felértékelődésével kényszerítette ki, hogy a gazdasági szereplők alacsonyabb inflációs környezetet alakítsanak ki.

A jegybank is erősíti a forintot?

Mégsem értek véget a Magyar Nemzeti Bank kamatemelései, vagy talán mégis...? Egy hónapja a szakemberek még arra számítottak, hogy májusban teőznek az MNB kamatai, most azonban többségük a még egy-

két emelésre számít. A kamatok tartósan magasabbak lehetnek a korábban várt pályánál, bár a jövő évre továbbra is kamatcsökkentéseket várnak az elemzők.

Az elmúlt hetek adatai, piaci fejleményei és hírei itthon és külföldön is emelkedő inflációs nyomásra utaltak, amire sok jegybank, köztük az Európai Központi Bank is kamatemelések kilátásba helyezésével reagált. Ennek nyomán egy hónap alatt jelentősen változtak a hazai kamatkilátások is.

Hetekkel ezelőtt az elemzők jó része még arra számított, hogy májusi inflációs jelentése publikálásával egy időben az MNB a szigorító ciklus utolsó kamatváltoztatását hajlja végre. A júniusi felmérésből azonban már az derült ki, hogy a piaci szakemberek szinte egyöntetűen a

kamatemelések folytatására számítanak.

A gazdasági elemzők közül többen arra számítottak, hogy 2008. június 23-i, hétfői ülésén az MNB újabb negyed százalékponttal emeli alapkamatát, nem történt meg. A jelenleg 8,5 százalékon álló kamatot március óta minden hónapban emelte az MNB, összesen egy százalékponttal. A felemelt elemzői konszenzus szerint 9 százalékpont tetőzhetnek a kamatok a következő hónapokban és az év végéig nem érkezik meg a korábban várt első kamatcsökkentés. A jelenlegi várakozások szerint az első lazító lépésre valamikor jövőre kerülhet sor és a kamat 2009 végére 7,5 százalékra csökkenhet, ami pont fél százalékponttal magasabb az egy hónapja valószínűsített szintnek.

H.L.

Társkeresés

Arra gondoltam, itt az ideje, hogy közelebről is megismerkedjünk. És mivel Te nem nagyon iparkodtál, úgy döntöttem, megteszem én az első lépést. A barátaim egyszerűen Népszavazásnak szólítanak. Idén töltöm a 18-at, de még sok helyzetben nagyon gyerekek érzem magam. Persze alapvetően jó a kapcsolat a felnőttekkel, de nem mindig értek velük szót. Általában a kommunikációval vannak problémák. Néha nem értik mit kérdezek, néha pedig én is belátom, - persze csak utólag - hogy butaság volt kíváncsiszkodnom. Alapvetően érdeklődő, nyitott típus vagyok, de nem szeretem a felesleges kérdezősködést, mindig a lényegre török. Ennek ellenére társasági lényként emlegetnek. Szeretem, ha sokan vesznek körül, ha nem így van, kifejezetten eredménytelennek érzem magam. Emellett igazi sportember vagyok, imádom mozgósítani a környezetem. Lételemem a demokrácia. Mottóm: "A gonosz diadalához csak annyi kell, hogy a jók tétlenek maradjanak".

Kedvenc édességem a képviselő fánk. A legkedvesebb zeném az Illéstől a "Ne gondold...ó ne, hogy tied a világ..."

Még az iskolapadokat koptatom politológia-népművelés szakon, tudom, hogy mindig van, mit tanulni. Általában próbálok konstruktív lenni, és szerintem egész jó a problémamegoldó készségem.

És hogy milyen a zsánerem? Háát, mindenek előtt okos, friss és gyorsgondolkodású, nyitott, tájékozott és egyenes.

Szociálisan érzékeny, képes nem csak magával foglalkozni. Érdekli a körülötte zajló világ.

Szeret beleszólni a dolgokba. Mindig van véleménye. Igazi vezér, Ó akarja irányítani a versét.

Fontos, hogy neki is alapérték legyen a környezetvédelem, és a korrektség is. Hiszen csak tiszta lapokkal érdemes játszani.

Tudom, hogy kicsit magasra tettem a lécet, na de én sem vagyok akárki, egy ízig -vérig Népszavazás csak felelősségteljes partnerekkel állhat szóba.

Kicsit utánad is nyomoztam, tudom, például, hogy dabasi vagy (mást is, de azzal most nem villognék), és arra gondoltam, hogy találkozhatnánk. 2008. július 6-án Dabasra látogatok, szóval, ha szimpatikusnak találsz, és lenne kedved megismerni, fussunk össze. Nagyon számítok Rád, különösen, ha megfelelsz az elvárásaimnak. Várni foglak!

Jelige: Ahol boldogság van, ott boldogság van, nem csak a puskacsőben... nem csak a füst-sötétben...

Papné Gogolák Márta

„A vásárló erő”

Emlékszem korábban gyakran éreztem magam kiszolgáltatottnak, ha vásárlás során valami nem tetszött tapasztaltam, és az üzlet alkalmazottainak jóindulatában bízva kértem segítségüket. Azonban hamar rájöttem, hogy erre számíthatom az esetek többségében hiábavaló, hiszen miért is okoznának maguknak kellemetlenséget azért, hogy mondjuk, visszaveszik a hibás terméket. Az egyébként lehet, hogy civilben jó és segítőkész emberek, az üzletben viszont a tulajdonos érdekeinek képviselői, és akár jogos a panasza, akár nem, nagyrészt élből elutasítják a reklamációinkat. Én ebbe nem tudtam belenyugodni. Az átlagosnál nagyobb igazságérzet birtokában hamar rájöttem, hogy a fogyasztót törvények védik, lehet, hogy néhol engedékenyebbek, mint szeretnénk, de összességében nagyon is jók! És ezeknek a jogszabályok ismeretében azután bátran álltam ki saját érdekében, ami számoltalan mulatságos és sokkoló történethez juttatott engem és a baráti köreimet is, és amelyek egy idő után folyamatosan követelték az újabbakat. Na persze visszaélni nem szabad a "hatalommal", de élni szinte kötelező! A saját és mások érdekében. Ma talán különösen szórakoztatónak vélnek, tíz év múlva pedig átlagos fogyasztónak.

Egy önálló újságot is megtöltenék szívesen a tapasztalataimmal, a keretek azonban csak néhány szöveget engednek ütni a kedves olvasó fejébe, de komplett fakírképzést is szívesen vállalnék.

Képzeld el a szinte mindennapi helyzetet, hogy a polcon látott termék és a hozzá párosított árcédula együtt olyan ellenállhatatlan vonzerőt képvisel, hogy a kosarunkba helyezzük a portékát, és örömmel tölt el a jó vétel tudata. A pénztárnál, vagy utána a számla átböngészése során azonban szomorúan tapasztaljuk, hogy az ígértől magasabb ár lett kiszámlázva ré-

szünkre. Nagyon dühítő egy helyzet, de sajnos mégis kevesen merik felvállalni a konfrontációt pár tíz forintért. A bátrabbak kedvét is elveszik az üzlet dolgozói a maguk magabiztos stílusával, hogy az bizony csak a holnap ár, vagy a tegnapi, ebbe azonban nem szabad beletörődnünk, hiszen a Fogyasztóvédelmi törvény világosan megmondja, hogy a kiírt árat, több feltüntetett ár esetén pedig az alacsonyabb árat kell megfizetnünk! Nem számít, hogy mi van a központi számítógépből, vagy az üzletvezető kiskönyvében. Érdekes módon olyan esettel szinte soha nem találkozok, hogy a jelzettnél alacsonyabb árat kérnének valamiért. Nem szándékosan feltételezek, inkább biztosan mindig ugyanazt a hibát követhetik el a dolgozók, a mi kárunkra, természetesen.

Évek óta zavar minket valami egy üzlet működésében? Használjuk a panaszkönyvet! Hisz, ahogy a mondás tartja "néma gyerekek anyja sem érti a szavát". Sokan természetesen sértésnek veszik, ha bejegyzést készítünk. Végre rá kéne már ébrednie a szolgáltatónak, hogy nem mi vagyunk értük, sokkal inkább ők mi értünk!

Gyakran tapasztalom még mindig, hogy számla nélkül engednének utamra az üzletekből, tavaly egyenesen akadékoskodásnak vették egy írószobában, hogy blokkot szeretnék. Pedig a reklamáció

alapja, (a bizonyítékunk arra, hogy az üzletben jártunk, ha bármi garanciális vagy egyéb követelésünk merülne fel), az a nyugta.

A megkárosításunk lehetőségét az teremti meg, hogy esetleg nem vagyunk elég tájékozottak az adott helyzetben. Információs hatalommal felvértezve minimálisra csökkenthetjük veszteségeinket.

Például kevésbé vagyunk kitéve az interneten, telefonon, termékbemutatón megrendelt, de kézbesítés után csalódtást keltő termékek otthoni kerülgetésének, ha ismerjük a távollévők között kötött szerződésekről szóló kormányrendeletet. Ennek értelmében például a teljesítést, (az áru átvételét) követően nyolc munkanapon belül indoklás nélkül elállhatunk az ilyen szerződésektől. Ez persze csak akkor igaz, ha felhívták rá a figyelmünket, amennyiben nem, úgy három hónapig állhatunk el. Most ugye mindenkinek eszébe jutott legalább egy eset, hogy szegény mamát meg lerázták, amikor rájött, hogy mégsem kell neki az a termék!

Mindenkinek ajánlom, hogy figyeljen alaposan vásárlásai során, legyen szó akár egy kifliról, akár egy autóról, valamint tanulmányozza a Fogyasztóvédelmi törvényt, nehogy elfogyjon a társaságot szórakoztató téma, és mellékesen ez a tudás a pénztárcánkat is kíméli!

Lengyel Gergely

„MOZGÓ-KUCKÓ”

MOZDULJ RÁ!

TANULÁST SEGÍTŐ PROGRAM
5 évestől 13 éves korig

Sikariné Cserkés Erzsébet -Fejlesztőpedagógus
Telefon: 06 30 398 79 52

Miért hagytuk, hogy így legyen

Tehetetlen szülők, tétova pedagógusok panaszkodnak, méltatlankodnak, keseregnek: szörnyűek ezek a mai gyerekek!

Tényleg szörnyűek, elviselhetetlenek, kezelhetetlenek?

Ha visszatérünk az időkben, meglepődve tapasztalhatjuk, hogy az ókortól kezdve gyakran elhangzott ez a sirám. Miért tűnik a nevelők számára olyan távolinak, idegennek mindig a felnövekvő nemzedék?

Lehetséges, hogy a válasz részben a távolságban rejlik. Hiszen, mikor felnőtté válunk - s a fiatal felnőtteknek ez mindig nagyon sürgős és deklarálandó - szándékosan eltávolodunk a "felelőtlen" gyermekkortól, ezzel is bizonyítva érettségünket. Elfeledve, milyen hosszú út vezetett odáig, amíg felelősen, társaink, barátaink, családjaink, s a társadalom érdekeit is szem előtt tartva meg tanultuk érdekeinket képviselni, érzelmeinket kifejezni, kiállni magunkért és másokért.

Az előző rendszerben, sokkal nagyobb szerepet kapott a közösségi lét. Pontosan körülrak voltak az elvárások, s tetszett, nem tetszett, előírt eszmények, célok felé masírozott kicsi és nagy egyaránt.

Lehet persze vitatni a kor eszméiségét, politikai vetületeit, de véleményem szerint sokkal könnyebb volt eligazodni gyerekeknek, felnőttek egyaránt. A körülöttünk lévő világ - bár sokkal szűkebb volt, jóval kisebb szabadságot adott - éppen zártágából adódóan egyértelműbb kereteket, nagyobb biztonságot nyújtott. Ennek persze a hátrányait csakúgy megtapasztalhattuk, (pl. infantilizált minket az irányítottág) mint az előnyeit. Mi köze ennek a gyerekneveléshez? Véleményem szerint csak annyi, hogy a közösségi értékek-érdekek erejének csökkenésével egyre inkább individualizálódik a társadalom, s mivel még nem tanultuk meg, hogyan él-

jük valódi felnőttként atomizált életünket, persze hogy nehez együttműködni. Bizonytalan társadalmi, egzisztenciális, érzelmi keretek közt élő felnőttek pedig nem tudnak magabiztos - legfeljebb csak erőszakos - gyerekeket nevelni. A hiányzó célok, értékek pedig azt eredményezik, hogy a pénzben, anyagi javakon kívül nincs miért küzdeni, s életünk a lét - legfeljebb minél magasabb szintű - fenntartása körül forog. S csak egy-egy tragédia, vagy az idősokkal és az idő elvesztésével beköszöntő bölcsesség ébreszt rá keveseket, hogy elherdálták életüket. A többség pedig... Tudjuk, persze átmeneti korban nehéz. De mindenkinek egy élete van, nem megismételhető. Nem mindegy, hogyan éljük. Ezért lényeges, milyen értékeket nyújtunk, milyen elvárásokat támasztunk következetesen gyermekeinknek. S ezen a szón (következetesség) van másodsorban a hangsúly. Mindegy, hogy magunkban kell tisztázni, milyenné szeretnénk nevelni utódainkat. (Azon felül, hogy egészséges, sikeres, szép és boldog legyen!) Mi az igazán fontos? Milyen értékek és azokhoz kapcsolódó viselkedésformák, tulajdonságok élvezzük prioritást? Hogy ezt véghezvigyük, ahhoz pedig következetesség, kitartás és sokszor lemondás szükséges. Pl.: A tudásnak vagy a teljesítménynek van-e nagyobb értéke? Ha egy család a tudást, tehetséget, műveltséget becsüli, nem az lesz a fontos számára, hogy mindig ötöst kapjon a gyerek (esetleg egy előre begyakorolt dolgozat eredményeként), hanem hogy akarjon a saját tehetségéhez képest tanulni, művelni, valamiben pedig tehetséges ember lenni.

Ha az életkorának és képességeinek megfelelő elvárásokat állítunk elé, bizalmat élvez, s kellő szeretetben, elfogadásban részesül, nem lesz vele több gondunk, mint amennyit mi okoztunk szüleinknek.